

Előfizetési árak:

Egész évre .. K 10.—
Félévre .. K 5.—
Negyedévre .. K 2.50
Egyes szám ára 20 fillér

ABONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Abony, Vasút-utca

Telefon - szám: 37

Előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalhoz küldendőek. A nyílt-ír sora 1.- korona

Függetlenségi politikai hetilap

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

RADOS MÓRIC

Megjelenik minden vasárnap

Reformáljuk a középiskolákat.

Csak a minap olvastuk, hogy Jankovich Béla közoktatásügyi miniszter a magyar stílus oktatásáról egy fölötté megszivlelendő átiratot intézett a hazai közép iskolák vezetőihez. Ami fölött stilisztáink, íróink és nyelv-izléssel megáldott szónokaink évtizedek óta jajgattak, hogy tudniillik az iskola nem eléggé törődik a magyar stílus kiképzésén; hogy tanáraink könyveiket lehetetlen magyarsággal írják, hogy hivatalos aktáink érthetetlenül, nyelvicamodásokkal és kacskaringós stílusbotlásokkal vannak spekelve. Ezt végre megszivlelték odafönt is és a miniszter nyomatékosan kifejezést ad abbéli reményének, hogy a jövőben a magyar fiukat és leányokat mégis csak magyarul és nem holmi zagyva nyelven fogják a tudományokra oktatni. Nagy örömünkre szolgált ez az első lépés a magyarosítás felé. Az iskola ezt a nyelvrontást a németeknél akkor kezdte, amikor a tudósok röstelték a nép nyelvet használni, amikor a legfőbb nyelvi szépségeket a latin nyelv szerkezetében találták és saját nyelvüket is ennek a nyelvnek a formája szerint alakították át a műveltebb németek. Így volt ez minálunk is. A magunk szép, tagozódott, lendületes és szabatos nyelvét beleszorítottuk a latin nyelv formái közé és fölvevük nyelvünkbe főbbek között a félmult időt, amely egyáltalában nem felel meg a magyar nyelv szellemének. A németek is küzdelmet folytatnak most az idegen befolyás ellen, az idegen kifejezések kiküszöbölésére egyesületek alapítottak és a rossz németesség elleni áramlatnak már könyvtárakra menő irodalma van.

Jankovich Béla vallás és közoktatásügyi miniszter nem áll meg ennél az egy kérdésnél. Azt akarja, hogy érthető és könnyű magyarsággal tanítsák a középiskolákban mindazokat a tantárgyakat, amelyeket ez ideig nem tanítottak olyan értelemben, hogy abból a középiskolából kikerülő ifjunak haszna lett volna. Egy újabb leirathban arra figyelmezteti az országos közoktatási tanácsot, hogy hazai középiskolai oktatásunk mögötte marad a haladó kor követeléseinek. A miniszter utal arra, hogy amíg Európában a tudományos megismerésnek újabb és újabb területei nyílnak meg és a technikai vívmányok az emberi kulturát napról napra fokozzák, akkor a magyar középiskola ezekről az új jelenségekről alig vesz tudomást és így a magyar ifjuság teljesen mögötte marad a külföldi ifjuság képzettségének. De még ennél is elszomorítóbb jelenség a miniszter szerint az a tény, hogy a hazai középiskolai oktatás még a számára kijelölt hagyományos kereteken belül sem végzi kielégítő módon föladatát.

Nagy hibának tartja a miniszter azt, hogy az elemi iskolákból a gymnáziumba kerülő gyereket nyomban a latin nyelv tanítására fogják, amely nyelv szellemében és szerkezetében teljesen elüt az anyanyelvétől.

Hibának tartja a miniszter azt is, hogy egyes ismeret ágakról fogalmuk sincsen a diákoknak, hogy a középiskolából kikerülő ifju a társadalmi és gazdasági jelenségekről semmit nem tud és hogg a természettudományi tárgyak nagyon fogyatékosan tanít-

tatnak. A gyerekeket, akik alig érettek arra, hogy egy gondolatot kellőképpen kifejezzenek, azokat már magasabb tudományos módszerekkel tanítják, holott megfelelően az elméleti fejlettségüknek, ezek a fiúk inkább szemléltető módon tudnák megérteni és agyvelejükben fölemészteni a nekik előirt tantárgyakat.

Jankovich tervbe vett reformjának már régen elérkezett az ideje, de kormányaink mindig annyira elváltak foglalva politikával, hogy erre csak most jutott idő. A rendeletről nagy eredményeket várunk. Azt hisszük, hogy elérkezik az idő, amikor a középiskola nem lesz ifjuságunk kálváriája, ahol kinnal keii neki megtanulnia azokat a tárgyakat, amelyekre az életben soha, vagy ritkán lesz szüksége. Elérkezik az idő, hogy az ifjuság olyasmit tanul az iskolákban, hogy azoknak hasznát fogja látni az életben is. A külföldön ez már rég óta megvan, minálunk minden jó néhány esztendővel elmarad. De örülünk neki, hogy végre tehetünk egy lépést előre.

Politikai hét

Abony, október 11.

Kétségtelen, hogy Andrásyék parlamenti bevonulását a közvélemény helyeslőleg vette tudomásul. Meg kellett már mondani benn a parlamentben is, hogy melyek azok a feltételek, amelyek árán a béke helyreállításáról tárgyalni lehet. Andrásy megmondta. Nyíltan, minden kerteles nélkül. És figyelmeztette Tiszát, hogy hagyjon fel az erőszakoskodással, mert annak folytatása lehetetlenné teszi a békés kibontakozást. Tisza tudomásul vette, amit Andrásy mondott, de tanácsot csak Tisza nem fogad el és ez már csak azért is bizonyos, mert erőszakoskodás nélkül a Bécsben vállalt programot további részei nem valósíthatók meg.

Pedig Tisza obligóban van és fontosabbnak tartja, hogy Bécsben szemben vállalt kötelezettségének eleget tegyen, mint azt, hogy Andrásy tanácsát megfogadja.

A kormány munkakedve ugyancsak megjött. Evés közben jön meg az étvágy. A törvénygyár, a legutóbbi ülészakban keresztülhajtott törvények sikerein felbuzdulva, most egyre-másra nyújtja be a javaslatokat. Minden miniszternek van valami remek javaslata. Mind érez valami hiányt, amelyet pótolni kell és a régi rosszat új jóval akarja felváltani. Bizony az esküdt bíróság előtti eljárásról és a semmiségi panaszról szóló új törvényjavaslatot a legjobb akaratlan sem mondhatjuk jónak. Az esküdtzéki intézmény ezzel a javaslattal teljesen kiforgatott eredeti mivoltjából. A bírák apellálhatnak leginkább a javaslat ellen, amely megengedi, hogy az esküdtek az ítélethozatalban részt vegyenek. Az esküdteknek az ítélethozatalba való belekotárkodása sok kellemetlenséget okozhat a bírának. De hát valami jogot, beleszólást csak kellett engedni az esküdteknek, kárpótlásul azokért a jogokért, amelyekből az új törvény megfosztja őket.

Községi ügyek

Abony.

Közygülés.

A község képviselőtestülete e hó 7-én délután 3 órakor Mészáros István bíró elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Tárgysorozatára a Palásti Pálnénak eladott utterületre nézve kötött szerződés, G. Hegedüs Györgynek eladott utterületre nézve kötött szerződés és Fekete Antal és társai előbbi tárgyakra vonatkozó kérése volt kitézve.

A képviselőtestületi tagok közül a közgyűlésen csak 11-en jelentek meg, így a törvények értelmében ingatlan adásvételre vonatkozó határozatot hozni nem lehetett és újabb 30 napra azaz f. évi november hó 11-ére tüzezt ki a fenti tárgyakra közgyűlés.

Jászkarajenő.

A közigazgatási bizottság Totth Kálmán tb. főszolgabírótól küldte ki választási elnökül az egyik iskolánál megíreseedett tanítói állás választásához. A vá-

lasztás napja még nincs kitűzve.

A gazdakör alapszabályait az alispán a belügyminiszter jóváhagyásával leküldte.

T.-Györgye.

A községnek a nagykövati járáshoz csatolása tárgyában hozott képviselőtestületi közgyűlési határozata felterjesztetett az alispánhoz.

Z.-Rékas.

A belügyminiszter a kolera és járvány ellen irányuló védekezés érdekében Dr. Windholcz Béla orvost küldte ki a községbe.

A mi sajtónk

A sajtó maga az élő nemzet. Amilyen a nemzet olyan a sajtója és megfordítva. A nemzet kívánalmi, ugyszólván összes életnyilvánulásai a sajtóban tükröződnek vissza. Egészséges sajtó egészséges lelket képes belehelni a nemzet testébe. Romlott sajtó a fertőző bacillusok egész seregét viszi magával és megmeteljezi azok lelkületet, kiknek szellemi táplálékul szolgál.

Nines könnyebb mint fogékony lelkeket a halóba keritem a sajtó hatalmával.

A nemzet életét visszatükröztető sajtónak azonban más a hivatása. Feladata a nemzet vérkeringését szabályozni, irányítani. E hatás sokszor rendkívüli tevékenységre is fel tudja a nemzetet riasztani lethargikus állapotából.

A sajtó hatása néha óriási szokott lenni. Hasonlít a villámütéshez. Káprázlatot fényt áraszt, tüzbe hozza a lelkeket s felkorbácsolja sokszor a szenvedélyeket is.

A hirlap a mai nap harciosa, de a jövő alapját készíti elő. Minden egyes nap újabb és újabb tapasztalással képes gazdagítani a nemzet vérkeringését, mely azáltal szabályozottabb mozgáshoz s így öntudatosabb életműködéshez juthat. Az 1848-as nagy idők a sajtó egy napi villámütésének köszönhetőek. Ahány eszme csak született akkor az ember agyának gazdag tárházában, az mind a sajtó villám-szárnnyán indult hódító útjára.

Szabadság! Egyenlőség! Testvériség! Demokrácia! Emberi és politikai jogok! Szabad munka csak szabad hazában! Mind e jelszavak ugyan minnek köszönhetőek létüket, ha nem a sajtónak? Ma már ott állunk, hogy egy nemzet nagyságát sajtójának fejlettségéből is köpesek legyünk megítélni.

A hatalmas britt birodalom. Nemtország, vagy Amerika sajtói gazdaságilag és politikailag mily hatalmas országok félelmetes erejét rejtik magukban? A britt sajtó az angol nemzetállamot, a német a harcias szellem-óriást, az amerikai a munka apothéozisát tárja elénk. Mind egyik egy egy élettel, melynek érdekében napról napra újabb és újabb eszmékkel sarkalják nemzetüket. És hogyan állunk a magyar sajtóval? Örvedetesen kell

tapasztalunk, hogy e téren az utolsó évtized alatt rohamos fejlődés mutatkozott. Az ország fővárosában elegendő számmal vannak napi, heti és szak-sajtóink. A vidéki sajtóval — néhányat leszámítva — szomorúan állunk. Ninesenek országos szellemű vidéki lapjaink, ennek okát abban kell találnunk, hogy ninesenek valódi középponti városaink, a honnet nem vicinális, hanem országos szellem sugározza ki a környékre. A nemzetállamban mindenütt a nemzet országos szellemének kell vezetni és uralkodni, mert itt a legkisebb község is maga a nemzet, illetve az állam partikuláris viszonyaiban. Habár helyiek is legyenek az ügyek, de azoknak országos szellemtől kell áthatva lenni. Magyarországon nines egyetlen vidéki város még Szeged városát sem véve ki, a hol igazán ilyen élet uralkodik. Inkább szükkeblű vicinális, sem mint országos érdeket vezérli az itteni polgárságot. Ha egyszer-másszor mutatkozik is e vidéki helyeken országos mozgalom, e körülmény még nem jele annak, hogy itt másképpen fordul már a város szekeré. A nemzet életének szakadatlan egymásutánban kell folytania akár országos, akár helyi vonatkozásaiban. Nem lévén erősen kifejlett vidéki középponti városaink, nem fejlődhetik erős alapú és országos szellemű vidéki sajtó organum se, mely irányító befolyást gyakorolna a nemzet vérkeringésében. Pedig erős vidéki sajtóra számos tekintetben igen nagy szükség van, mert a fővárosi sajtó nem láthat el minden vidéki ügyet. Erre csak a vidéki sajtó képes, még pedig a nemzetállam követelménye szerint akként, hogy minden helyi ügyet egyszer-mind országos oldaláról is vizsgáljon, mérlegeljen, mennyiben felel meg a nemzet akaratának?

Tagadhatlan azonban, hogy elismerés illeti úgy a fővárosi, mint a vidéki sajtó harciosait, kik a nemzet millió ügyének eleven szöszölői. Minden verbeli sajtó emberben a nemzetállam testesül meg. És ideális állapot az volna, ha a nemzet minden tagja a sajtó harciosa lenne, s mind ilyen a hivatásos, verbeli újságitró oldala mellé állna.

Kartell ellen.

Iparosaink helyzete az anyag folytonos drágulása, az örökös munkabéremelés s a pénzdrágaság folytán mindinkább gyérülő megrendelések miatt egyre súlyosbodik. Kartell működik itt is, ott is. A faiparosok, bőr- és kőbányászok egyaránt érzik ennek nyomasztó hatását.

Igy pl. a faiparosoknál ár emeléseket csinálnak nem csupán a faanyagtermelők, hanem a fatermesztők is. Ezt az ár emelést nem az üzleti viszonyok rosszabbodása, hanem a még nagyobb nyereség hájzsolása idézte elő. A kitermelendő anyag ára az utóbbi időben inkább esökkent, a kitermelési költség az utolsó 10 év alatt ugyan emelkedett néhány százalékkal, de ez nem indok arra, hogy pl. a puhafa ára az

utóbbi hat esztendő alatt megkétszereződött.

A félélvénként erőszakolt faanyagáremelés a hazai ipart bénítja, mert az iparos úgy az anyag árának, mint a munkabéremelés emelkedését kénytelen a fogyasztóra háritani, miáltal a hazai faipar termékei egyre drágábbak lesznek s elvesztik versenyképességüket a beözönlő külföldi árakkal szemben.

Ezt igazolják a behozatal statisztikai adatai, melyek szerint minden évben több-több millió megy külföldre faipari termékekért, holott a faipar magyarországi művelői úgy képesek, mint rátermelés dolgában nem állnak a külföldiek mögött.

A váratlan anyag ár emelés már nem egy iparosunkat tette tönkre. A mostani munkahiány idejében ugyanis a nyilvános pályázatoknál az iparos kénytelen a legalacsonyabb árakat számlásba venni s mikorra a törv. kivételre kerül, a fatermelők újabb ár emelése keresztülhuzza az előbbeni árakon alapuló vállalati számlást s az így előálló anyagi veszteséget a vállalkozó kénytelen maga elszemvedni.

A fakartell mellett a vas, üveg, márvány, tegla-, bőr-, cement- és sok egyéb kartell visszafordítását nyögi a magyar ipar s eme keserű panaszok kívánatosára teszik, hogy a magyar ipart ellenőrző és irányító körök és szakhivatalok belássák, hogy a kartellek törvényhozásilag való szabályozása immár közérdeket képez.

A hazai ipartestületek fölterjesztésekkal élnek a kormányhoz, amelyekben azt kérik, hogy a kartellek működése állami felügyelet alá kerüljön, a felügyelet gyakorlására szakemberekből kartellhivatali létesítsék, a hová bejelentendő lenne a kartellek minden megállapodása, különösen pedig azok a határozatok, melyek az anyagárak, termelési mennyiségek, bevásárlási és fogyasztási viszonyok megváltoztatását célozzák.

E hivatálnak jogában lenne megsemmisíteni azokat a határozatokat, amelyek az ár emeléssel jogszabályon kívül esnek, az anyag, illetve árú minőségének silányabbra tetelére megegyezést tartalmaznak, ha azok közgazdaságilag káros módon a termelés megfojtására vezethetnek, vagy ha ez által a fogyasztók elől elzárják az anyag, illetve árú szabad beszeresét.

Az esetleg előálló és indokolt árváltozások csak akkor lennének életbe léptetve, ha azok a kartellhivatal által átvizsgáltattak, nyilvánosan közbírré tettettek s az előre kikötött időtartam már eltelt.

Egészen különálló kérvényben még azt is kéri az ipartestületek a kormánytól, hogy a kincstári erdők kitermelése állami házi kezelésben történjék, hogy a kitermelt faanyag árát maga az állam állapítsa meg és felállítandó kincstári faraktarakban első sorban a faiparosok nyertjenek ki-elégítést és csak másodsorban eszközölhessenek vételt a fatermesztők.

Az itt elsorolt védelemre annál nagyobb szükség van, mert a fakézműipar nálunk még közgazdasági tényező s a nemzet

testében olyan élő szerv, mely az állam polgárai közül ma még százezreket tart fenn az állam erkölcsi és anyagi erejének állandó táplálására. Nagyon is kívánatos tehát, hogy a magyar iparosok védelemben részesüljenek s az óriási haszon ne a nagyvállalatoké és nagykereskedőké legyen, hanem azoké, akiket elsősorban illet: az államé és a magyar iparé.

Betörés.

Csütörtökre virradóra nagy-szabású betörés híre járta be a várost. A Pestmegyei abonyi takarékpénztárba törték be eddig ismeretlen tettesek és olyan munkát végeztek, amely arra vall, hogy kipróbált régi szakemberek tartózkodnak városunkban, vagy a környéken, akik a Perényi-féle betörésben is résztvettek. Az elmúlt héten foglalkoztunk közbiztonságunk megjavításának kérdésével, úgy látszik az előjárás nem olvasta el cikkünket, mert azóta semmiféle intézkedés nem történt, de elolvasták azt a nagystilű betörők, akik egész nyugodtan végezték munkájukat, teljes biztonságban érezve magukat „az abonyi közbiztonság” mellett.

A betörést a kora reggeli órában a takarékpénztári szolga fedezte fel, amikor takarítás végett a helyiségekbe ment. Azonnal értesítette az igazgatóság tagjait, valamint a tisztviselőket, akik viszont a csendőrséget értesítették a betörésről. Megállapítást nyert, hogy a betörők a kasszinó terraszán keresztül jutottak be a kasszinó helyiségekbe, melynek padozatát felfeszítették, átfurtak a boltajtásos mennyezetet és egy kb. 42 centiméteres nyíláson keresztül jutottak a takarékpénztár pénztári szobájába. Ebben a szobában két pénzszekrény van, melyek közül egyikben csak kezi penztár és iratok vannak elhelyezve, a másikban pedig 30—50.000 korona pénzkeszlet. A betörők a kezi penztart tartalmazó pénzszekrény felnyitására fogtak, és amikor azt feszítővasakkal nem sikerült kinyitniuk, autogénnel 30 centiméteres nyílást törték annak falán és abbol 300 nehany koronát szedtek ki. Ez az egész kára a takarékpénztárnak és ez az összeg is biztosítást utján megtérül. A betörők ugyanazon az úton hagyták el a helyiséget, amelyen bejutottak. Munka közben a kasszinóban 5—7 cigarettát szívtak el a betörők, akiknek eddig semmi nyoma, pedig a csendőrség erélyes nyomozást indított.

Ez az újabb eset talán gyors és erélyes intézkedések foganatosítására fogja indítani az előjárásot, mert ha nem, a tettesek felbuzdulnak az előző esetek sikerein és zavartalanul folytatják tovább munkájukat.

Lapunk egyes száma
20 fillérért kapható
Rosenzweig J.
órás és ékszerész
üzletében.

Mi ujság?

— Személyi hírek. Ft.

Lévay Mihály apát esperes plébános országgyűlési képviselőnk még mindig tartó betegeskedése miatt hosszabb gyógykezelés céljából a fővárosban tartózkodik.

Dr. Györgyi József vármegyei főorvos most végzi a járásban a gyógyszerügyi vizsgálatokat.

Vármegyei közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósága e hó 13-án hétfőn tartja évnegyedés közgyűlését, amelyen a kormány iránt bizalmat akarnak szavazni a munkapárti bizottsági tagok. Az ellenzék teljes erővel készül a mérkőzésre és kerületünk ellenzéki vezérférfiai is részt vesznek a közgyűlésen.

Küldöttség a kereskedelemügyi miniszterhez. A község előjárósága és vezető férfiak közül többen elhatározták, hogy küldöttségileg keresik fel br. Harkányi János kereskedelemügyi minisztert az Abonyi—Tápiószelci, Abony Ujszászi, Abony-Tószegi és az Abony-Törteli utak kikövezésére irányuló kérelmet szíval is előterjesztik a miniszternek. A küldöttség tagjai kedden 14-én reggel 7 óra 11 perckor indulnak Abonyból és fel 12 órakor találkoznak a kereskedelmi miniszteriumban.

A moziban ma délután fél 5, este fél 7 és fél 9 órakor rendkívüli műsor kerül bemutatásra. Az Uránia igazgatósága mindent elkövetett, hogy a közönségnek olyan szórakozást nyújtson, amelyet nagyhangú kéklerség nem nyújthat. Két nagy dráma kerül bemutatásra: **A hamis vád és Egy régi história.** Az utóbbiban **Psylander** lép fel, akinek művészetét az egész világ bámulja. A műsor többi számai is első rendűek. Hétfőn este 8 órakor elit előadás lesz. Az előadások pontosan a színpalon jelzett időben kezdődnek és nem folytatólagosak.

A tankötelesek összeírása alkalmával ismét szomorú adatokkal szolgáltak az összeírók. Ezer tankötelest nem irattak be a szülők, akiket most szigorúan megbírságot a hatóság.

A szüret nagyban folyik, azonban a termés még csak közepesnek sem mondható. Gazdáink kevés gondot fordítottak a szőlő ápolására és így a peronospora akadály nélkül folytathatta pusztítását. A bor 30—32 koronájával kelt az elmúlt héten.

A dinnye árusítás korlátozása tárgyában a kolerára való tekintettel szigorú rendeletet adott ki a vármegye alispánja.

Az eladó felelősége az egészségre árthatalmas élelmiszereknél. A kir. Kuria a napokban közzétett döntvényében kimondta, hogy büntetőjogi beszámítás alá eső gondatlanságot követ el az, aki

előtte ismeretlen lényegű (ismeretlen összetételű), illetőleg ismeretlen hatású anyagot használ föl általában a közfogyasztásra szánt tápszerek (az itélet esetében pálinka) készítésére. De büntetőjogi felelős az is, aki az ismeretlen anyag hozzáadásával készült tápszert forgalomba hozza anélkül, hogy az illető szerek nincsen-e káros hatása az ember egészségére. A Kuria ezt a közönséges gondosság elmulasztásának minősíti. Az ismeretlen összetételű, ismeretlen anyagokból készült, hangzatos nevek alatt forgalomba hozott „pótszerekkel” szemben a legmesszebbmenő óvatosság van helyén, de a Kurianak ez a döntése a hamisított élelmiszerekkel szemben is fokozott óvatosságra inti a kereskedőket.

Ásványvizek önkupakja. Jó régen, 1893. évben, egy rendelet látott napvilágot, mely szerint „minden ásványvíznél az üvegek vagy edények külsőleg ólomezzel zárandók el, melynek a dugaszt és az edény nyakát egészen be kell takarni”. Husz év után a miniszteriumban, ahol annyi — jobban mondva csupa bölcös ember ül, rájöttek, hogy az önkupak használata közegészségi szempontból mellőzhető, így az említett husz év előtti rendelkezés hatályon kívül helyeztetett. Így készülnek a rendeletek százezrei Magyarországon.

Uránia.

A mozi jövője.

Körülbelül egy évtizede, hogy a mozgófényképek hódító útjukon eljutottak Magyarországra, ahol hirtelen olyan lendületet vettek, hogy nincsen ország a világon ahol jobban megkedvelték volna Edisonnak ezt a korszakos találmányát, mint éppen itt. Különösen Budapest az a város, ahol a mozgószínházak száma már a kávéházak és vendéglők számával vetekszik, pedig Budapest arról ismeretes, hogy aránylag neki van a legtöbb kávéháza, szórakozó és mulatóhelye a világon. A budapesti nép könnyen hevül, gyors és megállapodottság nélküli életet él és a mozi megfelel tökéletesen ennek a természetnek. A mozi gyorsan pergő és változatos cselekményeket mutat olyan idültokat és olyan cselekményeket és olyan helyzeteket tud kifejezésre hozni, amelyek színpadi eszközökkel el sem érhetők. Csupa rohanás, automobil, gyorsvonat, léghajó, repülőgép és a közlekedés minden fajta vízi és szárazföldi eszköze jut érvényre a vászonon.

Amikor ezt a nagy térhódítást, de tisztára szórakozási szempontból, észrevették azok, akik fölismerették a kinematographiában a más

téren való hasznát is, akkor már tudományi célokra is kezdték ezt az új találmányt kiaknázni. A francia akadémia természettudományos kutatások szemléltetésére használta föl ezt a szenzációs fényképezési eljárást és mindenki előtt ismeretes már, hogy a növény fejlődése miként megy végbe, hogy termékenyülnek meg, a virágok, hogy bimbóznak ki és hogy fejtik ki szirmaikat. Az állatvilágban megmutatta a mozi nekünk, a hernyó begubózását lepkéviválását és se szeri-se száma azoknak a demonstrációknak, amelyeket a mozi útján könnyebben és szemléltetőbben látunk, mint ha azt évekig figyeljük és tanulmányozzunk.

Legujabban egy komoly filozófus vetette föl azt az eszmét, hogy a legelvontabb tudomány, mint amilyen a filozófia, hogy ez is a filmen legyen a nagy közönség számára hozzáférhetővé téve.

A felfedezés óta igen sok módosításon ment át a találmány. Folyton igyekeztek tökéletesíteni és mindig újabb photographiai trükkökkel akarták gazdagítani a kinematographiát. Azonban egyenesen szenzációs az, amit Edison kapcsolatban régi találmányával most föltalált. A nagy amerikai mechanikus ugyanis a fonografot a film mellé szegődtette társnak és most már megkonstruálódott a beszélő film, egy újabb mozi-trükk, amely most már csak lényegtelen javításra szorul, mindössze arra, hogy a kép és a hang között ne legyen időbeli eltorlás és hogy a beszélőgépnak ne legyen mellékzöroje.

Színházaink nagyon megéreztek a mozi konkurrenciáját és kezdetben erősen ágáltak ellene. Később azonban rájöttek, hogy ez a konkurrencia csak átmenetileg bántja a színházak érdekeit, a publikum megszokta a mozi útján a néma színészetet és kívánczik az élő és beszélő színészek után. Így hát ebből a színházak részére nem hogy kár nem háramlott, sőt ellenkezőleg a színházaknak ebből még hasznuk is volt. Csakhogy az érem más oldalán ott volt a mozinak merészebb témái közül a rabló és detektív, a gonosztevő és a közrend öre közötti összeütközés és az ilyen cselekményekben rendszeren a gonosztevő volt hősként föltüntetve. Persze, hogy e fiatal elemekre erősen hatottak ezek a moziarabok. Az illetékes miniszterium beható megfontolás tárgyává tette ezeket a dolgokat és egy törvénytervezetet dolgoztatott ki az ilyen moziarabok kiküszöbölésére.

Ha a mozi jövőjét teljesen megakarja alapozni, akkor inkább a tudományok és művészetek színrehozására kell törekednie. Hisz nagyjában így is van ez a dolog. A filmgények a legkiválóbb íróknak adnak megbízást darabok megírására, ami elég garancia lesz arra, hogy a moziknak nem lesz káros hatásuk. A mozi tér-

hódítására pedig legjellemzőbb az a körülmény, hogy mostanában már a színházak is azzal a tervvel foglalkoznak, hogy helyiségeiket délutánonként úgy értékesítik, hogy mozi előadásokat fognak rendezni bennük.

NYILTTÉR*)

PÉNZ!

50,000 koronán

felüli jelzalog **kölesönök**

(amortizációs és annuitásos)

gyorsan és

igen jutányos

feltételek mellett

folyósíttatnak. **Rövid időre**

szóló fix kamatozású kölesönök

cca 91 % os árfolya-

mon bonyolítottatnak le.

Érdemileg csak komoly, elfogadható ajánlatok tárgyaltnak

Értesítést ad: az „**ABONY**“

kiadóhivatala.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések

5400 sz.

tk. 1913

Árverési hirdetmény kivonat.

A czeplédi kir. jbiróság, m. tk. hatóság közhírré teszi hogy Dr. Révész Géza abonyi lakos végrehajtonak Drávai Istvánné Beviz Teréz abonyi lakos végrehajtonak szenvedő ellen 95 kor. 50 fillér a pör iránti végrehajtoni ügyében a kecskeméti kir. törvényszék területén lévő :

I. Abony határában fekvő az abonyi 544 sz. letélben S I. sor 1285. hrsz. alatt felvett az özv. Drávai Istvánné Beviz Terézia nevében álló 94 □ öl területű beltelki ház és udvar és az czzel egy jöszág testet képező A I. sor 1286 hrsz. alatt felvett 571 □ öl területű beltelki szántó 1782 koroná kikiáltási árban.

II. ugyanazon betétben A II. 2—3 sor, 7696, 7697 és 7698 hrsz. alatt felvett 1026 □ öl területű szántó 794 □ öl területű rét és 1 hold 1433 □ öl területű szántó a Hegyes dűlőben most krsz jöszág testett képező 1001 kor. kikiáltási árban.

III. továbbá az abonyi 595 sz. betétben S I. sor 7999 hrsz. sz. alatt felvett 3 hold 964 □ öl területű és S I. 3 sor 7951 házszám alatt felvett 1 hold 693 □ öl területű Toth Gyurka székbeli szántó, rét, és szántások, mert egy jöszág testet képező ingatlanoknak

Milkó Ignác elsőrendű úri szabó Szolnokon.

Baross-utca 15. Szapáry-ut sarkán.

Telefon: 206. szám.

özv. Drávai Istvánné szül. Beviz Teréz nevén álló 3/6-od része 1211 kor kikiáltási árban 1913. évi november hó 6-ik napján d. e. 10 órakor Abony község házául árverés alá fog boesátatni és a kikiáltási 23-on alul nem fog eladatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át és a kikiáltási áron felül ígért esetében a többletnek is 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.c.-42. §. jelzet t. arfolyamúai számított és az 1881. évi november hó 1. kelt 3333. sz. I. M. rendelet 8. §-ában jelölt és ovadék képesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy néki a bíróságnal előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az el-sőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt a cegléd kir. adóhivatal, mint letétpénztárnal szabályszerű kérvény kapcsán befizetni és a vételár után járó kinestári illetéket viselni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Cegléd, 1913. évi július hó 30-ik napján.

A kir. bíróság mint tki. ha-

tóság Magyar y s. k. kir. albiró.
A kiadmány hiteletül

P. II. Bogár János
kir. kivvezető.

Árlejtési hirdetmény.

Az abonyi önkéntes tűzoltó testület téli ruha szükségletének fedezésére árlejtést hirdet. A szükségelt ruha áll 30 drb. nadrág és bluz, azonkívül 3 drb. tisztíruhá-ból, előírás szerint kiállítva. Az érdeklődők zárt írásbeli ajánlataikat f. hó 20 ig az abonyi önkéntes tűzoltó testület parancsnok-ságának Abonyban küldjék be. A testület fentartja magának azt a jogot, hogy a reá nézve legmegfelelőbb ajánlatot fogadja el.

Ruha festés és vegy-tisztítás.

Ruha festő és vegytisztító intézetem részére Kohn Miklós divatáru üzlete vesz fel rendeléseket.

Zakócs János

Cegléd, Árpád-tér evangélikus bazár.

Varga Mihály háza (Jegyző-utca 16 sz.) azonnal eladó

K A I S E R - f e l e

MELLKÁRAMELLÁK

gyorsan és biztosan ható

köhögés elleni

bombonok.

Valódi csak a 3 fenyővel

Törvényesen védve!

Egyedüli főraktár kizárólag:

a „SZENT-ISTVÁN“

gyógyszertárban

PERÉNYI GYULA

gyógyszerésznél

ABONY. (Pestmegye.)

Irógépmunkát, Másolást.

Elvállal a kiadóhivatal.

Béerkocsi

bármely időben telefon

utján megrendelhető a 9-es

és 54-es hívószámon

Neuwirth Jakab

béerkocsitulajdonosnál.

Eladó szőlő és szántó-föld a hozzá való épületekkel együtt, egyben vagy részletekben. **J. Kengyel Pál**
Pintér-féle földön.

Kiadó lakás.

Az izr. hitközség tulajdonát képező egy szobából, előszobából és konyhából álló lakás

azonnalra kiadó.

Értesítést ad: Staub Mihály ur.

K R I S T Á L Y

forrásásványviz.

Étvágyat javít.

Gyomorrontást

megakadályoz.

Több mint ezer orvos ajánlja.

Kapható minden fűszer és esemege üzletben, jobb vendéglőben és kávéházban

Főraktár: özv. Hirsch Izraelné utóda

Havass Samu cégénél

Abony.

Szt.-Lukácsfürdő Kútvállalal

r. t. Budapest, (Buda).

i f j. SZABÓ GYULA

villanyerőre berendezett SIRKŐGYÁRA CZEGLÉD.

Ajánlja kizárólag saját készítésű siremlékeit a legolesőbb árban.

SOMLÓ JENŐ és TÁRSA

Angol uri női divat üzlete

m. hó 20-án megnyilt.

Szolnok (Jancsó-ház.)

Abonyi első keresztény temetkezési vállalat.

Szent István tér (Kaszárnya épület)

ajánlja kegyelet cikkeit legegyszerűbbektől a legdiszesebbekig.

Szakter Károly a legjobb és legrégebb szabócég Cegléden Telefon: 65.

247974/913. szám.
F. II.Magyar Királyi Államvasutak
Igazgatóság.

A Magyar Királyi Államvasutak Téli Menetrendje.

(Érvényes 1913. évi október hó 1-től.)

Abony—Czepléd. Abony—Szolnok. Abony—Budapest ny-p-u. Budapest ny-p-u.—Abony.

Állomások		6701	503	6703	501	6705		6707	505	6709	6711		509	6713
		szv.	gyv.	719 szv.	gyv.	705 gyv.	715 szv.	703 gyv.	gyv.	719 szv.	711 szv.	707 gyv.	gyv.	szv.
Szolnok	ind.	3—	430	505	546	650		942	1145	1235	421		744	907
Abony	érk.	318	444	524	6—	708		1002	1159	1253	439		8—	925
Abony	ind.	320	445	528	601	711		1005	12—	1255	441		801	927
Czepléd	érk.	343	502	551	618	734		1030	1217	118	504		818	950
Czepléd	ind.	4—	508	629	624	805	810	1210	1224	132	512	534	826	717 szv. 850
Budapest ny.-p.-u.	érk.	6—	650	840	735	925	1045	125	150	405	745	635	940	11—

Állomások		6702	510	718	708	712	714	506	704	6710	716	726	502	504
		szv.	gyv.	6704 szv.	gyv.	szv.	6708 szv.	gyv.	gyv.	szv.	6710 szv.	szv.	szv.	gyv.
Budapest ny.-p.-u	ind.		7—	540	825	840		225	240	245	430	645	935	1050
Czepléd	érk.		809	744	925	1039		335	344	502	645	902	1039	1211
Czepléd	ind.	526	812	838	1105		155	341	540		720	920	1045	1217
Abony	érk.	547	828	859	1128		216	358	601		741	941	1101	1233
Abony	ind.	553	829	901	1132		221	359	604		746	943	1102	1234
Szolnok	érk.	611	918	918	1150		239	415	622		805	10—	1117	1249

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa. Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

A mozi mai műsora szenzációs!

Gazdaközönség figyelmébe!

Az „Abonyi közigazdasági bank részvénytársaság” a közeledő gazdasági idényre való tekintettel a gazdaközönség sz. figyelmét felhívja a kiválóan bevált, Kühne-féle

„Columbia” kultivátor egysoros lókapájára.

Ezen amerikai eredetű eszköz rendkívül elmés szerkezeténél fogva mindennemű kapás növények különösen kukorica, burgonya, takarmány répa, dohány, czirok, szőlő és kerti veteményeknek megmunkálására kiválóan alkalmas és a legnehezebb talajviszonyok közt is kitűnő munkát végez.

Elsőrendű hazai gyártmány!

Olcsó árak!

Ugyanott egy használt 6 lóerejű cséplőgép garnitúra is eladó.

Kedvező fizetési feltételek!

Abonyi közigazdasági bank részvénytársaság
A B O N Y B A N.

Az országos ipar-
egyesület által több
kialakításon

Semsedy Balázs

kitüntette izlé-
ses, jó és szép
munkáért.

műasztalos, lakberendező Szolnokon.

Mintaraktár főtér Gorove-utca.

Műhelytelep Mária-utca (saját ház.)

Raktáron vannak teljes lakberendezések. Haló, ebédlő, iroda, szalon, úri, előszoba és konyha berendezések. Vas és réz bútorok, szőnyeg diványok, sodronyok, madracok. Ugy adott, mint saját tervem szerint készítek izléseles berendezéseket a legjutányosabb árban.

„Kollarit“-börlemez

kauesuk-compositióval bevont ruganyos,
viharbiztos és időt álló

szagtalan fedéllemez.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze.

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas.
Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható:

Bán Sándor fatereskedőnél
Abonyban.

Villanyerőre berendezett

borotvaköszörülő és acéláruraktár

(Unghváry László újonnan épült házában Cegléd.)

Hat évi budapesti praxisom garantiat nyújt a pontos munka és szolid kiszolgálás tekintetében és minden munkámért és árúért kezességet is vállalok.

Javítások és mindenféle e szakmába vágó munkákat azonnal, olcsón és a legnagyobb pontossággal vezzem. — Teljes tisztelettel

Plasner Kálmán.

Herczeg Ármin

hatóságilag enged. villanyviágítási és feszerelési vállalata
CEGLÉD Jászberényi-ut Ungváry ház.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy Villanyvilágítási berendezési vállalatot létesítettem.

Elvállalok villanyvilágítási berendezéseket, villanyesengőket, házi telefonok berendezését jótállás mellett jutányos árért.

Állandóan raktáron tartok nagyválasztékban **csillárokat** 10 koronától feljebb és az elismert jó minőségű Dr. Just Wolf-ram, Tungström, Westing house Wottán, és Tantál égőket. Darabja 1 kor. 40 fill.

Villamos jelző esengők, telepek, körte, kapu és fali billentyűk ajtó és ablak biztonsági érintkezők és húzalok kaphatók.

A legjutányosabb árban árusítok villamos tea főzőt, tejforralót tojás és kávé főzőt. Villamos melegítő lapokat, vasaló, szivar és szivarka gyújtót, hajsütő vasat ágy és láb melegítőket.

Kerem a t. közönség pártfogását,

Tisztelettel

HERCZEG ÁRMIN.

Legkényelmesebben vásárolhat

Kohn Miklós divatruházában,

mert most már **női ruhakelmék**

is kaphatók, azonkívül:

kész férfi és fiu ruhák, továbbá
gyermek öltönyök, cipők és kalapok.

Női kabátok és Kestümök mérték
szerinti készülnek többféle kivitelben.

==== Tessék egy próbarendelést eszközölni. ====

Telefon 42. szám.

RÉVÉSZ MANÓ és JENŐ

RUHARAKTÁRA.

Ertesítjük Abony város igen tisztelt közönségét, hogy hely-

ben levő fióktelepünkből az üzletvezető eltávozott, egyidejűleg

saját kezelésbe

vettük át.

Vevőink a legnagyobb **előzékenységgel**, a legjobban, legolcsóbb árak mellett szolgálnak ki.

==== Ezuttal kérjük a t. ruhavásárló közönséget raktárunk megtekintésére. ====

! Megérkeztek az őszi ujdonságok!

Női felöltők, férfi és fiu ruhák, bundák stb., látványosság számba menő

nagy választékban!

Tisztelettel Révész Manó és Jenő.